

Archeologienota
Verslag van Resultaten
bureauonderzoek: 2021H341

Oostende Nieuwe Nest

Ruben Vergauwe
Pieter Laloo

Colofon

Project:
Ruben Vergauwe, Pieter Laloo

Uitvoerder:
GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bv (GATE)
Oostende Nieuw Nest

© 2021 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bv
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder toestemming van Ghent Archaeological Team bv.

INHOUDSTAFEL

Inhoudstafel	ii
Inleiding	iii
Verslag van Resultaten	1
1. Bureauonderzoek [BO]	1
1.1 Beschrijvend gedeelte	1
1.1.1 Administratieve gegevens	1
1.1.2 Onderzoekskader	4
1.1.2.1 Door initiatiefnemer geplande werken en bodemingrepen	4
1.1.2.2 Criteria voor de noodzaak van een archeologienota	6
1.1.3 Onderzoeksopdracht	7
1.1.3.1 Archeologische voorkennis	7
1.1.3.2 Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied	7
1.1.3.3 Randvoorwaarden	7
1.1.4 Werkwijze en strategie van het onderzoek	7
1.2 Assessmentrapport	9
1.2.1 Landschappelijke situering	9
1.2.2 Historisch cartografische situering	13
1.2.3 Archeologische situering	20
1.2.4 Interpretatie – datering onderzoeksgebied	22
1.2.5 Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed	22
1.2.5.1 Gemotiveerde tekstuele verwachting	22
1.2.5.2 Zones waar geen erfgoed aanwezig is of verwacht wordt	23
1.2.5.3 Zones waar archeologisch erfgoed vastgesteld is of verwacht wordt	23
Bibliografie	24
Bijlage	26

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de sloop van een reeks gebouwen in de woonwijk tussen de Havikstraat, Arendstraat en Kievitstraat in Stene [Oostende], provincie West-Vlaanderen. De als plangebied gemarkeerde oppervlakte overschrijdt drempelwaarden opgenomen in het Onroerenderfgoeddecreet [opp. >0,5 ha]. Het projectgebied bevindt zich niet in een vastgestelde of erkende archeologische zone, nog in een zone waar geen archeologie meer te verwachten valt. Hierdoor moet een archeologienota worden opgesteld. Hierom wordt een archeologienota opgesteld door GATE door middel van een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem op te maken met advies naar vrijgave.

Huidig rapport vormt de rapportage van het bureauonderzoek uitgevoerd door GATE. In onderstaand *Verslag van Resultaten* worden de resultaten van het onderzoek in detail uiteengezet. In het *Programma van Maatregelen* wordt het advies op basis van deze resultaten verder toegelicht.

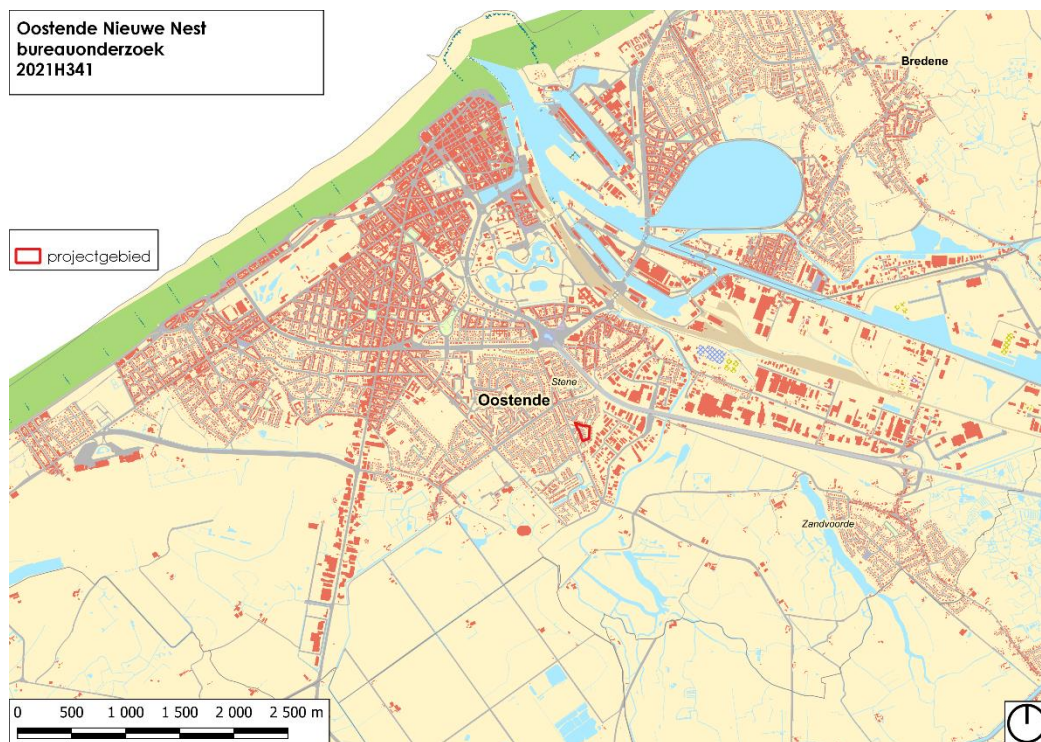
VERSLAG VAN RESULTATEN

1. Bureauonderzoek [BO]

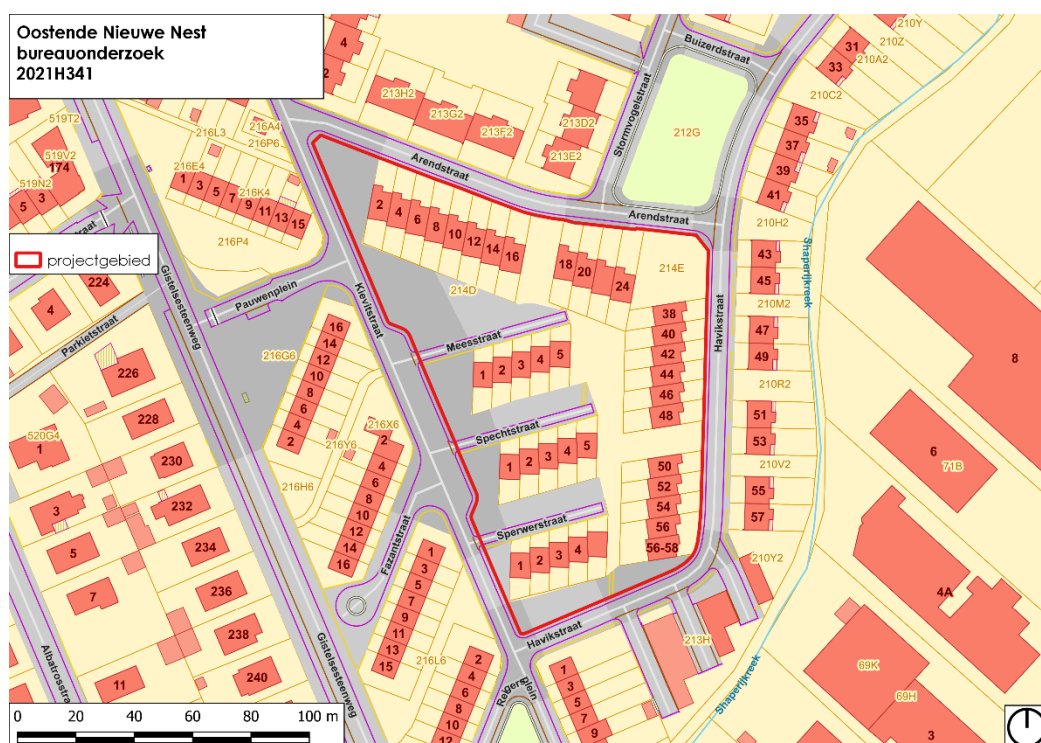
1.1 Beschrijvend gedeelte

1.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2021H341			
Locatiegegevens	Gemeente Deelgemeente Adres Toponiem		Oostende	
			Oostende	
			Havikstraat 38-58; Sperwerstraat 1-5; Spechtstraat 1-5; Meesstraat 1-5; Arendstraat 2-24	
			Nieuw Nest	
Bounding box (Lambert EPSG:31370)	X1	49627	X2	49763
	Y1	211734	Y2	211905
Kadastrale gegevens	Gemeente Afdeling Sectie Perceelsnummer(s)		Oostende	
			9	
			B	
			214D, 214E, 214F, 214K2, 214T, 214V, 214W, 215D, 215E, 215F, 215G, 215H, 215K, 215L, 215M, 215N, 215P, 215R, 215S, 215T, 215V, 215W, 215X	
Zoektermen Inventaris Onroerend Erfgoed		Bureauonderzoek		
Betrokken actoren / specialisten (+ functie)		Ruben Vergauwe (erkend archeoloog), Pieter Laloo (erkend archeoloog-zaakvoerder)		
Externe advisering		/		

Figuur 1: Het projectgebied in bredere omgeving ten opzichte van de Grootchalig ReferentieBestand (bron: Geopunt).

Figuur 2: Het projectgebied ten opzichte van de Grootchalig ReferentieBestand (bron: Geopunt).

Figuur 3: Het projectgebied in bredere omgeving ten opzichte van de meest recente orthofoto, middenschale winteropname 2020 (bron: Geopunt).

Figuur 4: Het projectgebied ten opzichte van de meest recente orthofoto, middenschale winteropname 2020 (bron: Geopunt).

1.1.2 Onderzoekskader

1.1.2.1 Door initiatiefnemer geplande werken en bodemingrepen

De initiatiefnemer plant de sloop van een deel van de bestaande bebouwing aanwezig binnen het projectgebied. De archeologienota kadert binnen de aanvraag van een omgevingsvergunning enkel voor de sloop van deze structuren. Enige toekomstige ingrepen vallen dus niet binnen het bereik van huidige archeologienota. **Concreet wordt de sloop gepland van de bebouwing, aanwezige verharde paden en wegkoffer langs de Meesstraat, Spechtstraat en Sperwerstraat** (Figuur 5 tot Figuur 9). De huizen langs de Arendstraat en Havikstraat zijn niet opgenomen binnen deze sloopvergunning. Aanvullend op de sloopwerken worden ook een aantal bomen binnen het projectgebied gerooid. De sloopwerken omvatten de volledige afbraak van de huizen, wegen en paden tot en met de funderingen.

Figuur 5: Situering van de geplande sloop- en rooiwerken binnen het projectgebied, ten opzichte van de meest recente orthofotomozaïek, middenschalgige winteropname 2020 (bron: Geopunt).

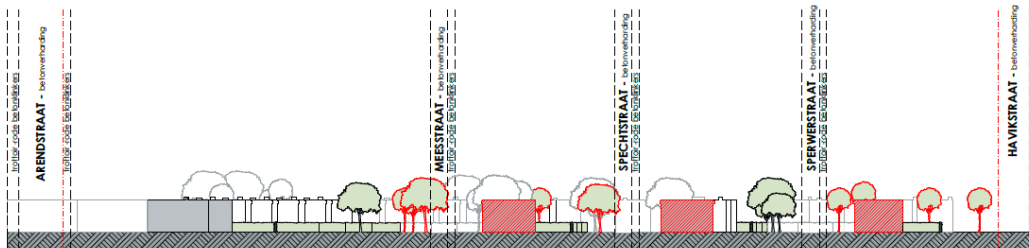
Figuur 6: Situatieplan van de huidige bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).

Figuur 7: Situatieplan na de geplande sloopwerken (Bron: opdrachtgever).

LEGENDE

- ⊙ straatverlichting
- bomen te behouden
- ⊖ bomen te verwijderen
- asfaltverharding
- betonverharding
- klinkers
- te behouden gebouwen
- af te breken gebouwen

Figuur 8: Doorsnede van het terrein in de huidige bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).

LEGENDE

- ⊙ straatverlichting
- bomen te behouden
- ⊖ bomen te verwijderen
- asfaltverharding
- betonverharding
- klinkers
- te behouden gebouwen
- af te breken gebouwen

Figuur 9: Doorsnede van het terrein na de geplande sloopwerken (Bron: opdrachtgever).

1.1.2.2 Criteria voor de noodzaak van een archeologienota

De geplande bodemingrepen binnen de vergunningsaanvraag overschrijden de criteria die werden opgesteld door AOE en opgenomen in een *beslissingsboom*

voor *verplicht archeologisch vooronderzoek*¹. Conform de regelgeving dient dus een archeologisch vooronderzoek te worden uitgevoerd en (minstens) een archeologienota te worden opgemaakt.

1.1.3 *Onderzoeksopdracht*

1.1.3.1 Archeologische voorkennis

Binnen het projectgebied heeft nog geen archeologisch (voor)onderzoek plaatsgevonden en zijn geen archeologische vindplaatsen gekend.

1.1.3.2 Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied

Het doel van onderhavige bureaustudie, die een verplichte eerste fase vormt binnen elk traject van archeologisch vooronderzoek, is te komen tot een inschatting van het archeologisch potentieel van het projectgebied op basis van een cartografisch en literatuuronderzoek. Hierbij wordt rekening gehouden met landschappelijke, historische en archeologische contexten, in confrontatie met de aard en locatie van de geplande bodemingrepen.

Specifieke vraagstellingen voor onderhavig archeologisch vooronderzoek zijn:

- Heeft het projectgebied een archeologisch potentieel?
- Is er reeds sprake van verstoring van het archeologisch potentieel? Zo ja, in welke mate?
- Vormen de geplande ingrepen een bedreiging voor dit potentieel?
- Welke aspecten verdienen aandacht bij archeologisch vervolgonderzoek?

1.1.3.3 Randvoorwaarden

Nvt.

1.1.4 *Werkwijze en strategie van het onderzoek*

De bureaustudie gebeurt onder leiding van een erkend archeoloog van GATE. In functie van de geplande bodemingrepen en het verwachte archeologisch potentieel wordt het projectgebied en haar omgeving in een landschappelijk, historisch en archeologisch kader geplaatst. Dit gebeurt op basis van een fysisch-, historisch- en archeologisch-cartografisch onderzoek en literatuurstudie. Voor de huidige archeologische kennis wordt de Wetenschappelijke Inventaris van het Archeologisch Erfgoed als basis gebruikt, waar nodig aangevuld met informatie uit andere literatuurbronnen. De ontwerpplannen met informatie over de geplande bodemingrepen, verkregen van de initiatiefnemer, worden in een

¹ <https://www.onroerenderfgoed.be/een-archeologisch-onderzoek-nodig> ;
https://www.onroerenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v19.pdf

QGIS-omgeving geprojecteerd ten opzichte van fysisch-geografische, historische en archeologische kaartlagen die raadpleegbaar zijn op volgende websites:

- <https://geo.onroerendergoed.be>
- <https://cai.onroerendergoed.be>
- <https://inventaris.onroerendergoed.be>
- <https://www.geopunt.be>
- <http://www.dov.vlaanderen.be>
- <http://cartesius.be>

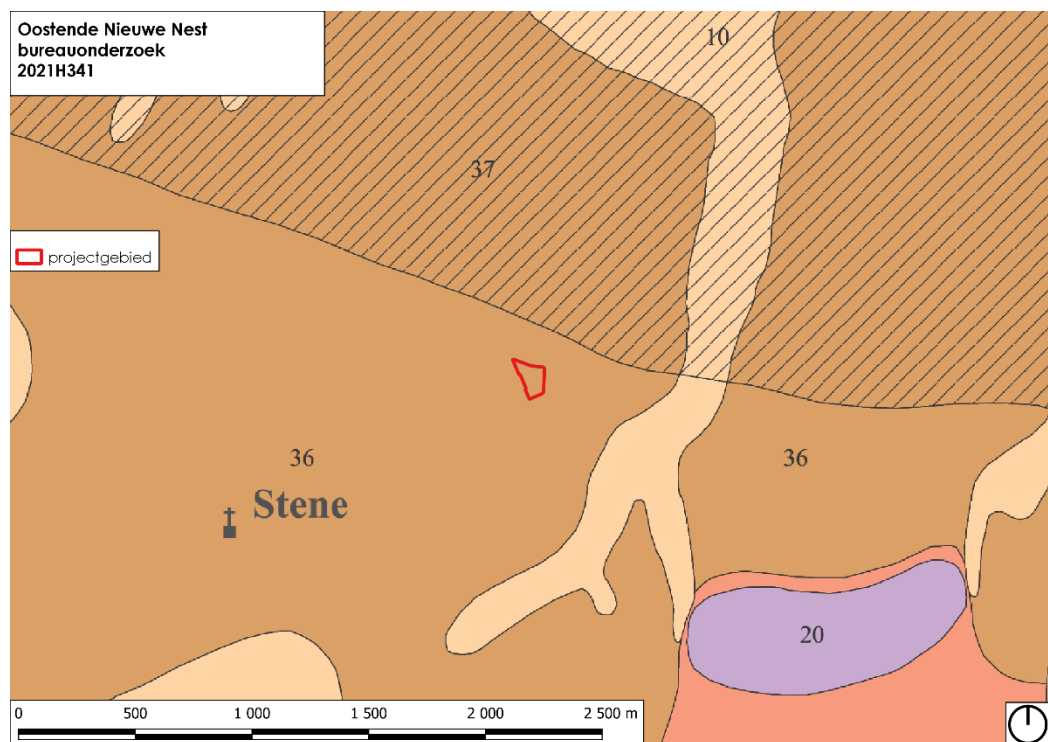
1.2 Assessmentrapport

1.2.1 Landschappelijke situering

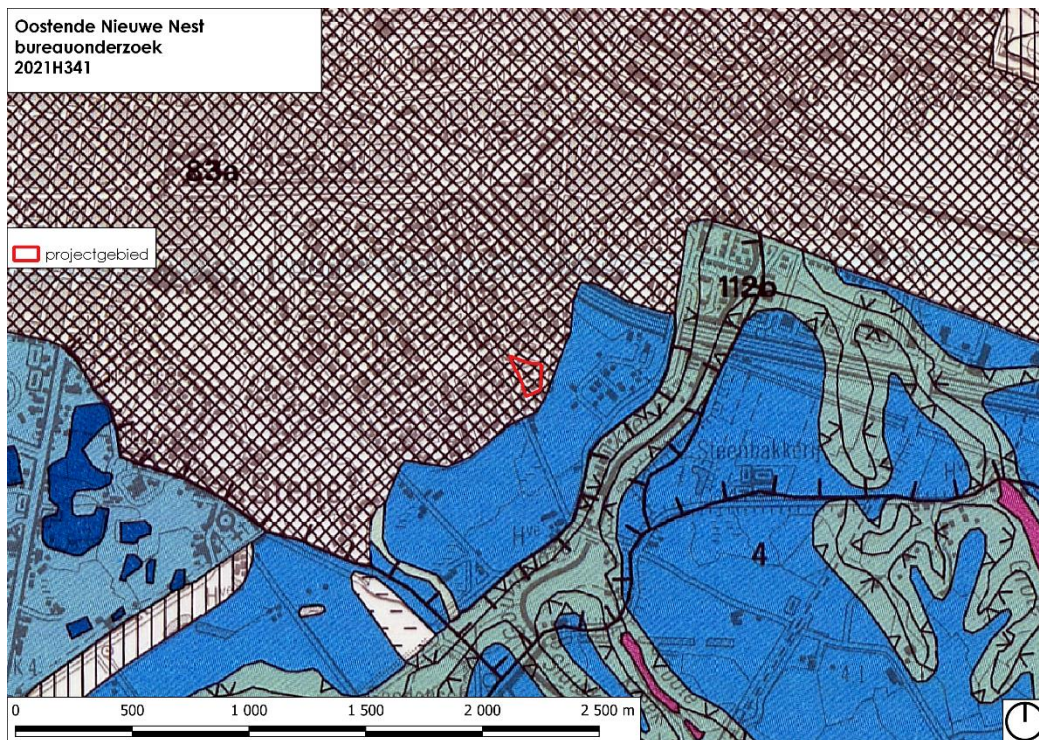
Gezien het tertiair niveau zich te diep bevindt t.o.v. het maaiveld is deze niet relevant voor het archeologisch onderzoek in deze regio.

De samengestelde quartair profieltypekaart van Vlaanderen, kaartblad 12 (Figuur 10), situeert het projectgebied ter hoogte van profieltype 36. Profieltype 36 betreft een sequentie van klei, zand en veen die tijdens het holoceen zijn afgezet binnen een schorre-, moeras- en slikke-milieu. Dit pakket rust op zand dat zijn oorsprong in het Eem kent. Het betreffen dus Holocene en/of Tardiglaciale getijdenafzettingen boven op de pleistocene sequentie.

Volgens de geomorfologische kaart (Figuur 11) is het studiegebied gelegen binnen de bebouwde stadskern van Oostende, nabij de grens met het Nieuwland schorrevlakte en in de nabijheid van een getijdengeul.

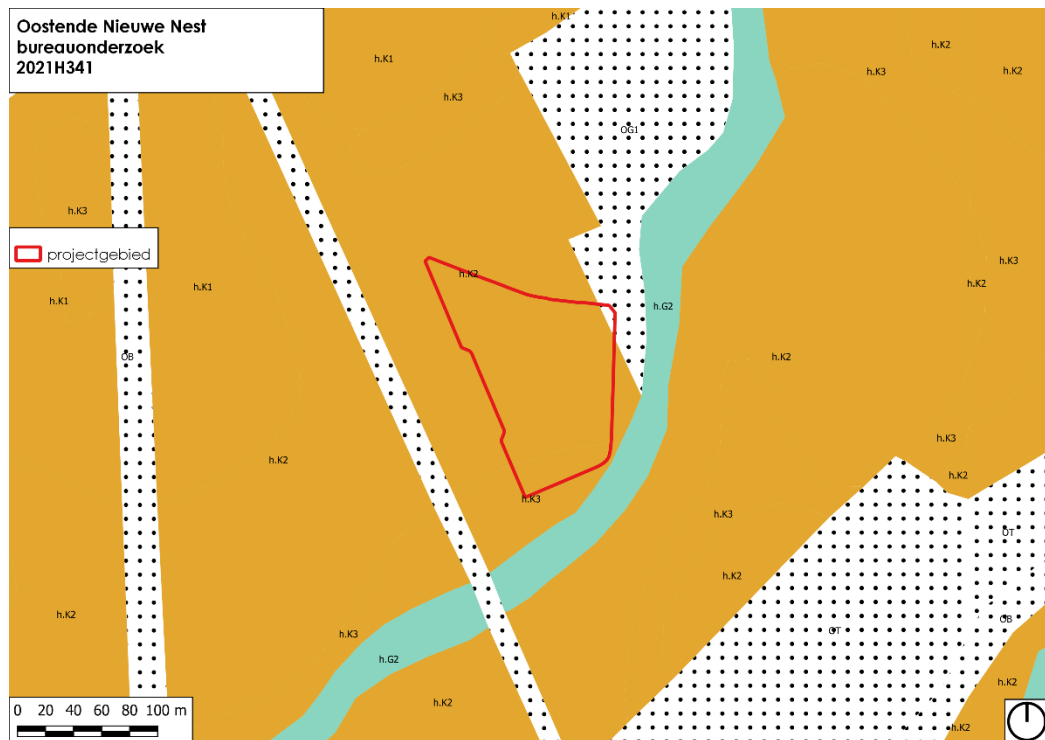

Figuur 10: Het projectgebied ten opzichte van de Samengestelde Quartairtypeprofielkaart (1/50.000) (bron: Geopunt / DOV).

Figuur 11: Het projectgebied ten opzichte van de geomorfologische kaart (De Moor et al. 1993).

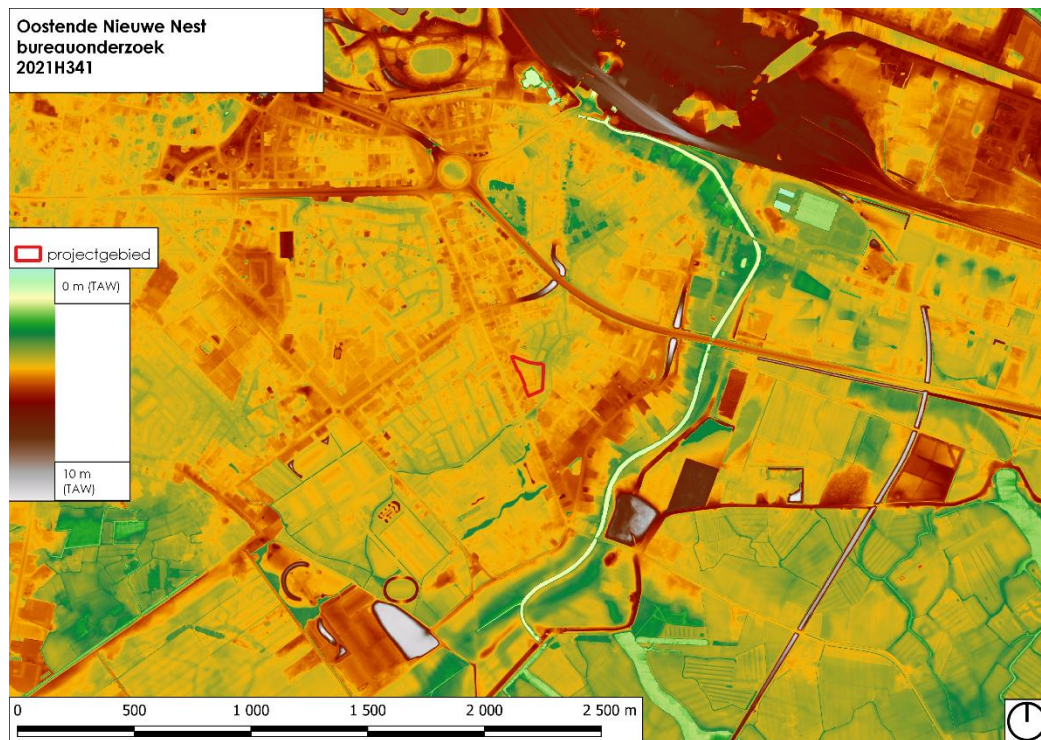
Bij de **bodemkartering** werden ter hoogte van het projectgebied n.K2- en n.K3-bodems gekarteerd. Dit betreffen mariene afzettingen die in twee fases zijn afgezet, namelijk tussen 1626 en 1700 en tussen 1721 en 1803. K2- bodems bestaan uit zware bruine klei die overgaat tussen 60 à 100 cm diepte op oudere polderafzettingen, K3-bodems zijn identiek maar de ondergrens van de bruine klei is dieper dan 100 cm. Het gebied behoort tot de historische polders van Oostende die in de 17de eeuw nog omwille van militair-strategische redenen onder water zijn gezet. Dit uit in zich een andere textuurklasse, namelijk klei (E) (Figuur 12). Op basis van de bodemkundige gegevens kan besloten worden dat het gebied aan het oppervlak potentieel heeft voor archeologie vanaf de 18de eeuw. Dieper kunnen ook volmiddeleeuwse en/of oudere periodes voorkomen op afgedekte lagen. Wat drainage betreft, gaat het om natte gronden met drainageklasse 'd'.

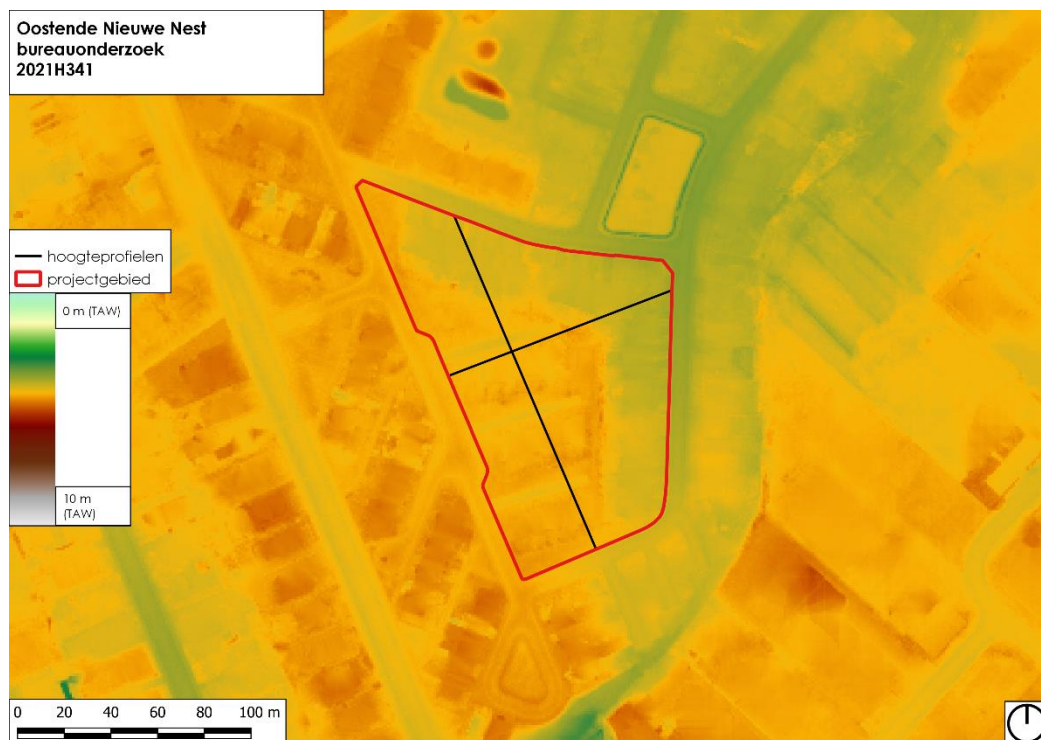
Figuur 12: Het projectgebied ten opzichte van de Digitale Bodemkaart van het Vlaams Gewest (1/20.000) (bron: Geopunt / DOV).

Voor wat betreft de **topografie** zijn we aangewezen op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II (DHM VII – 1m resolutie). Als we het afgeleid digitaal terreinmodel (DTM) op ruimere schaal bekijken dan komt duidelijk tot uiting dat het projectgebied zich bevindt in een landschap van opgevolde kreekruigen (Figuur 13). Op het DTM op ruimere schaal (fig. 10) zijn de Historische Polders van Oostende duidelijk zichtbaar aan het krekensysteem en de hogere ligging doordat er gedurende langere tijd afzettingen van sediment plaats konden vinden. De hoogteverschillen zijn er echter miniem. De TAW -waarde ter hoogte van het projectgebied schommelt tussen +3,8 en +4,5 m TAW. Het terrein is overwegend vlak (Figuur 14).

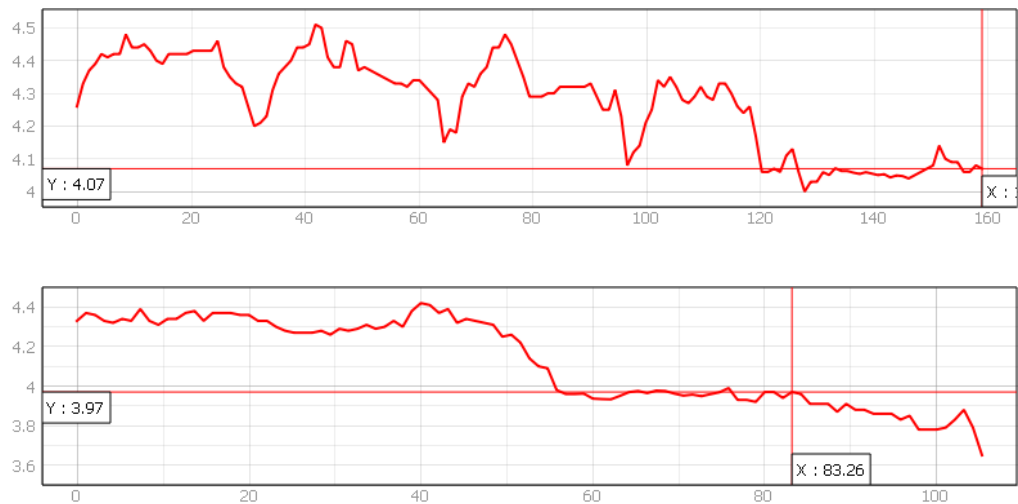
Het reliëf binnen het projectgebied kent geringe hoogteverschillen. Op het digitaal terreinmodel (DTM) afgeleid uit het DHM VII (1m resolutie) is duidelijk dat de enige hoogteverschillen in het projectgebied gelinkt zijn aan de aanwezige bebouwing en bijgevolg vermoedelijk door antropogene ingrijpen zijn (Figuur 15). De zone langs de Meesstraat, Spechtstraat en Sperwerstraat is ca. 30 cm (ca. 4.5 m TAW) hoger dan de bebouwing langs de Arendstraat en Havikstraat (ca. 3.8 m TAW).

Figuur 13: Topografie van de wijdere omgeving van het projectgebied o.b.v. het DHMVII (bron: Geopunt / agentschap Informatie Vlaanderen).

Figuur 14: Topografie van het projectgebied o.b.v. het DHMVII met aanduiding van twee hoogteprofielen (bron: Geopunt / agentschap Informatie Vlaanderen).

Figuur 15: Beide hoogteprofielen van het projectgebied, boven: van zuid naar noord, onder: van west naar oost, o.b.v. het DHMVII (bron: Geopunt / agentschap Informatie Vlaanderen)..

1.2.2 Historisch cartografische situering

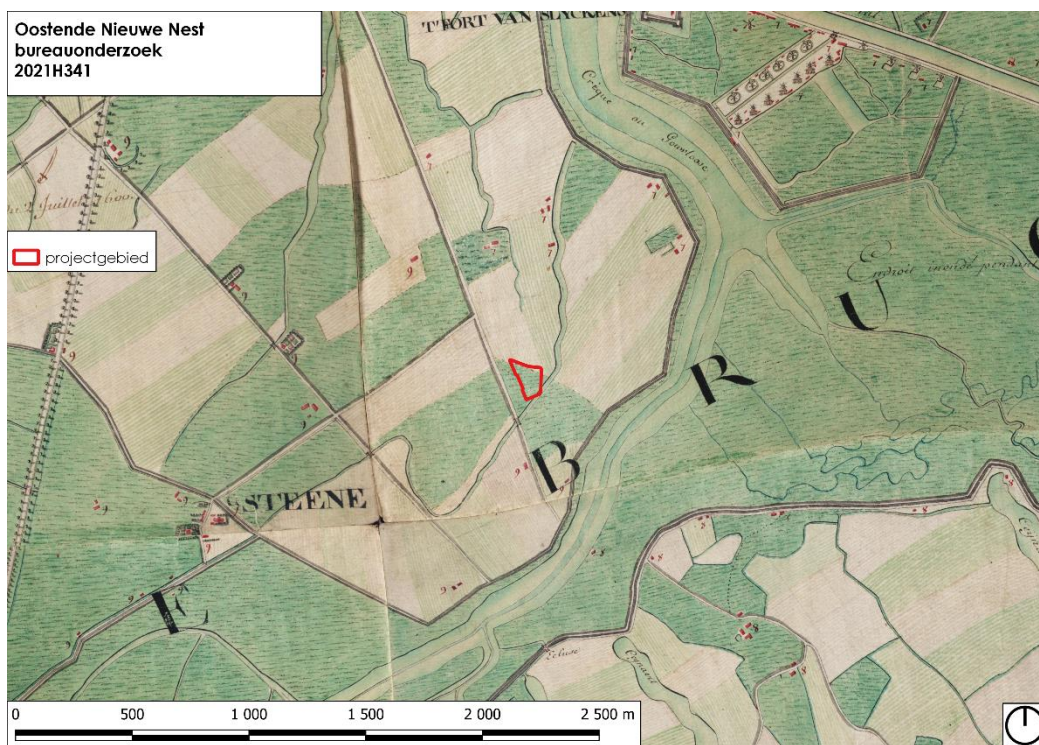
Het projectgebied bevindt zich in het oorspronkelijk krekenslandschap ten zuiden van de zogenaamde Testerep. Deze historische landtong (ook wel 'ter streep' genoemd) was omgeven door geulen, krekens en kreekvertakkingen die in verbinding stonden met de Noordzee. Het gebied werd gescheiden van het vasteland door de Testerepvlies, een oostelijke uitloper van de ijzermond die in het oosten ter hoogte van de huidige havengeul van Oostende uitgaaf in de Brede Ee, een andere getijdegeul die zich insneed in het land tot aan Oudenburg en Gistel (Verhulst 1995).

Vermoedelijk vanaf de 6de eeuw kwam het landschap ten zuiden van de landtong boven zeeniveau te liggen door voortdurende afzetting van sedimenten. Het natte wadgebied veranderde zo snel in schorre en zoutweide dat enkel bij storm of springvloed nog onder water kwam te staan. Ook de verschillende getijdengeulen slibden geleidelijk aan dicht. De landtong zelf werd al vanaf de vroege middeleeuwen bewoond en zo ontwikkelden zich verschillende nederzettingskernen waaronder Westende, Middelkerke en Oostende (814: Oostende-op-Testerep). Vanaf de 10de eeuw werd ook het achterland gecultiveerd door de aanleg van dijken en een netwerk van drainagegrachten (Deckers et alii 2013; Desmedt 1978). Toch lijkt het erop dat delen van dit achterland al tijdens de Romeinse tijd toegankelijk en in gebruik waren, zo blijkt uit de diverse archeologische vondsten in het gebied (zie infra).

Over de precieze bewoningsgeschiedenis van het projectgebied tijdens de vroegste perioden kan weinig met zekerheid worden gezegd op basis van historisch-cartografische bronnen. De vroegste cartografische bron die de omgeving van het projectgebied in beeld brengt is de Grote Kaart van het Brugse Vrije door Pieter Pourbus (1561-1571). Deze kaart vertoont weinig detail, maar belangrijk is de aanduiding van het projectgebied als ingepolderd land, vermoedelijk in gebruik als akker of weide.

In 1584, tijdens de Tachtigjarige Oorlog, zetten staatse troepen het hinterland van Oostende onder water. Na de val van Oostende in 1604 laat men een gedeelte van deze gebieden overstroomd in functie van de havenspoeling van Oostende. In 1608 wordt de Steensedijk hersteld als onderdeel van de ringdijk rond Oostende. Een anonieme kaart uit de periode 1639-1641 toont de omgeving na de heraanleg van de Steensedijk. Het landschap rond het dorp wordt als het ware in twee gedeeld: ten westen van de dijk is een aaneenschakeling van weilanden en cultuurland, ten oosten van de Steensedijk, ter hoogte van het projectgebied strekt zich een krekenslandschap uit. De gravure van James Basire uit 1706, een halve eeuw later toont nog steeds hetzelfde beeld.

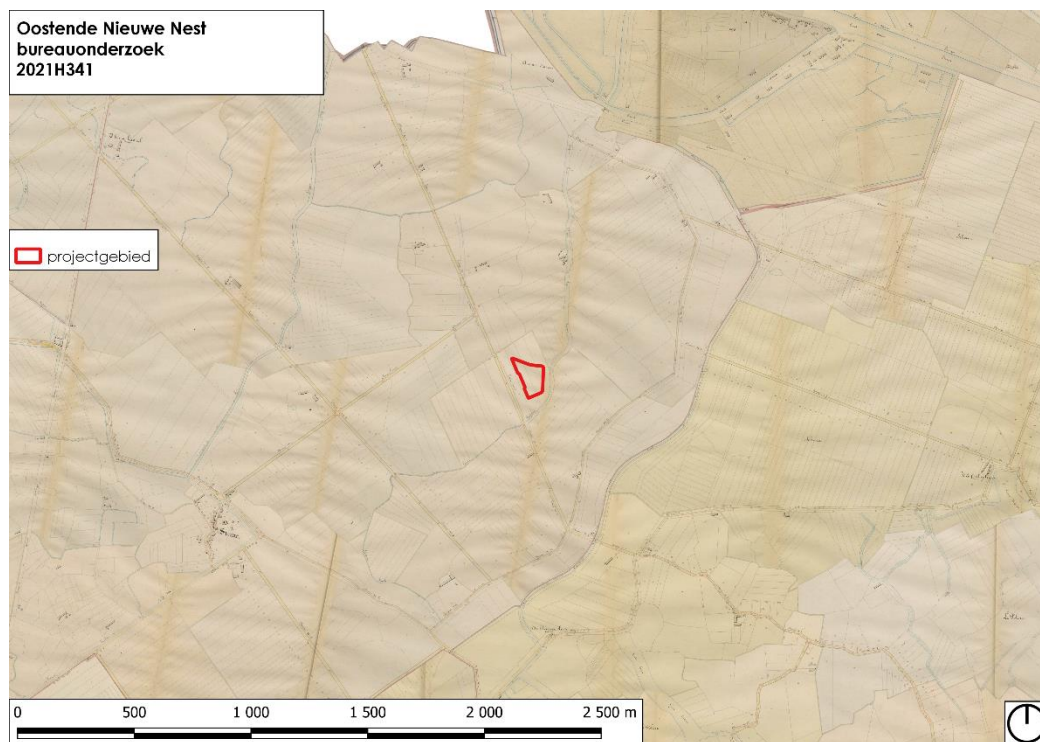
Op de **Ferrariskaart** uit 1771-1778 (Figuur 16) herkent men hetzelfde landschap na verdere inpoldering. Het projectgebied bevindt zich in het poldergebied (de zogenaamde Sint-Catherinapolder) dat ontstond in de periode 1744-1749 wanneer het schorregebied tussen de Steensedijk en de Gauwelozeekreek wordt drooggelegd. De Gauwelozeekreek stroomt ten zuiden van het projectgebied. In en rondom het projectgebied herkent men het historische patroon van rechte, elkaar kruisende straten van de Sint-Catherinapolder, vandaag nog herkenbaar in de Stuiverstraat, Gistelsesteenweg en Zilverlaan.

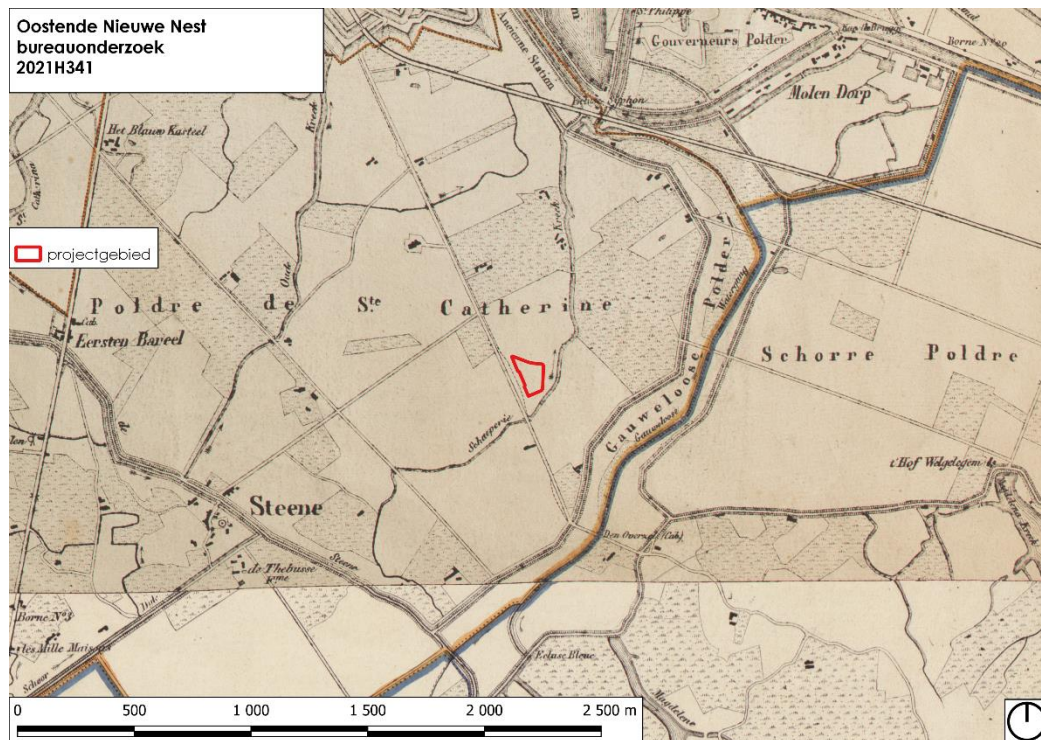
Figuur 16: Het projectgebied op de Ferraris-kaart (1777) (bron: Geopunt / A-IV).

Op de **Atlas der Buurtwegen** (1843-1845) en de kaart **Vandermaelen** (1846-1854) (Figuur 17 en Figuur 18), beide kaart uit de eerste helft van de 19de eeuw is ook het land tussen de Sint-Catherinapolder en de Grintweg (ten zuidoosten van het projectgebied) verder ingepolderd door de aanleg van een aantal verbindingsdijken. De dijk verbond de Grintweg met de dijk langs de Vaart ter hoogte van het voormalig 17de-eeuws Fort Sint-Philippe. Het tracé is nog te volgen

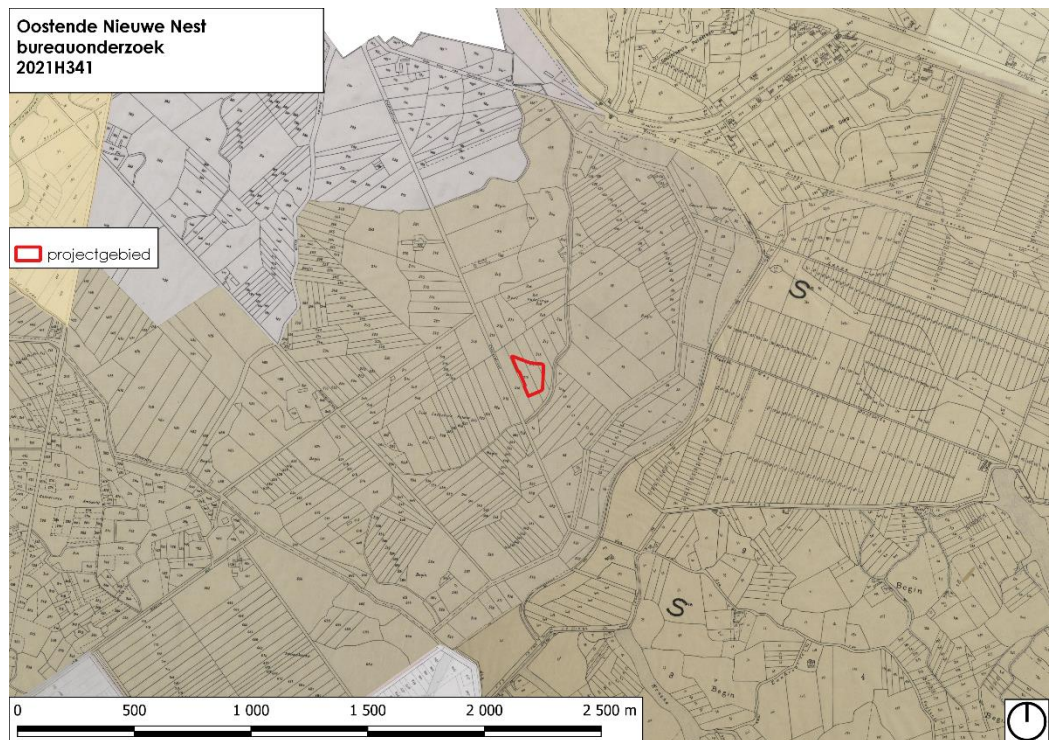
vanaf de Leegaardsdijk, een toponiem dat verwijst naar deze 19de-eeuwse verbindingdijk. De Gistelsesteenweg wordt doorgetrokken doorheen het nieuw ingepolderd land. De gronden binnen het projectgebied lijken in gebruik als weide- en akkerland.

Figuur 17: Het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) (bron: Geopunt / A-IV).

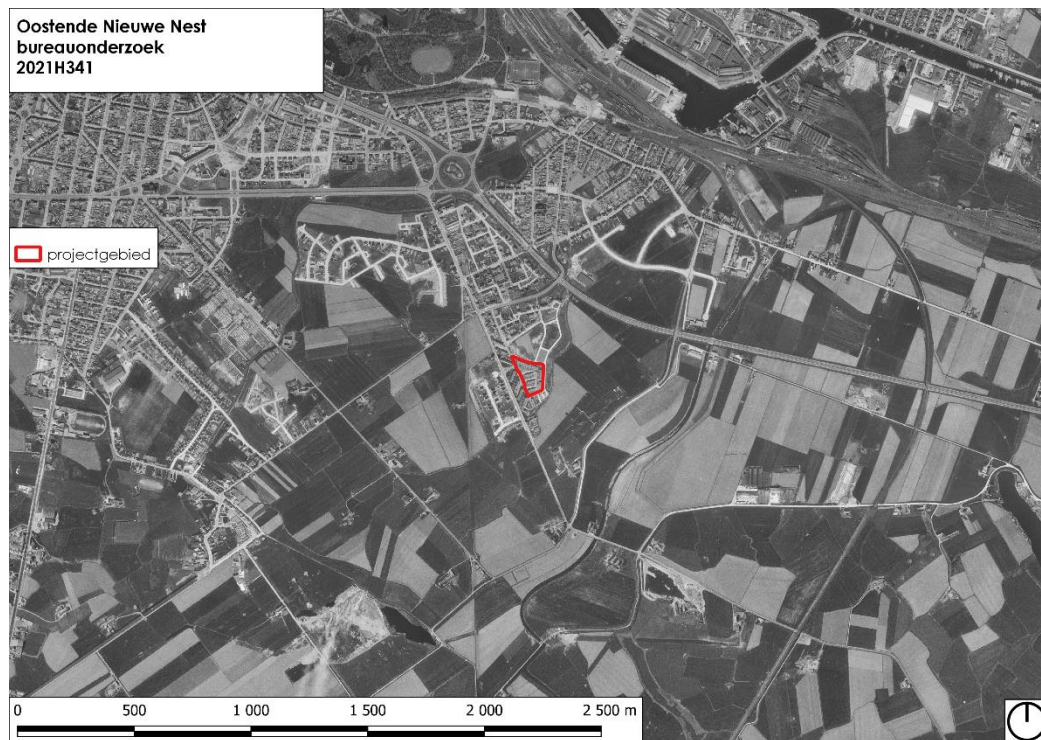
Het Popp-kadaster uit de periode 1842-1879 (Figuur 19), toont het projectgebied met aanduiding van de perceelsgrenzen. De functie van het gebied lijkt ongewijzigd. Langs de Gistelsesteenweg verschijnen huizen en gebouwen, maar deze situeren zich buiten het projectgebied. De topografische kaarten uit 1860, 1883 en 1911 tonen weinig verandering in bebouwing of landgebruik wat nog steeds duidelijk akker- en weiland is.

Figuur 19: Het projectgebied op de Popp-kaart (1842-1879) (bron: Geopunt / A-IV).

De orthofoto 's uit 1971 en de periode 1979-1990 tonen dat in de 2de helft van de 20ste eeuw de ontwikkeling tot woongebied snel toenam. Het projectgebied zelf is al ontwikkeld in 1971. In de decennia er na breidt de ontwikkeling vooral in westelijk en oostelijk richting uit.

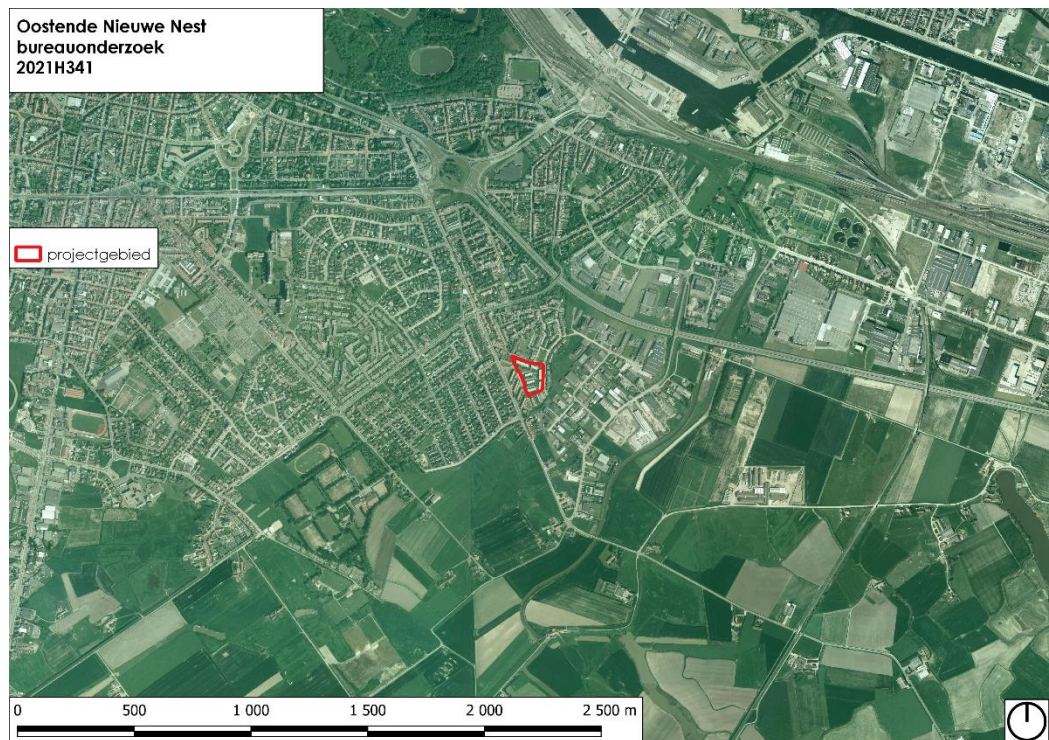
We kunnen dus besluiten dat het gaat om een gebied met een lage densiteit aan bebouwing in het verleden dat vanaf de 2de helft van de 20ste eeuw een snelle ontwikkeling heeft meegemaakt.

Figuur 20: Het projectgebied op een Orthofoto-opname uit 1971 (bron: Geopunt / DOV).

Figuur 21: Het projectgebied op een Orthofoto-opname uit 1979-1990 (bron: Geopunt / DOV).

Figuur 22: Het projectgebied op een Orthofoto-opname uit 2000-2003 (bron: Geopunt / DOV).

Figuur 23: Het projectgebied op een Orthofoto-opname uit 2008-2011 (bron: Geopunt / DOV).

Figuur 24: Het projectgebied op de meest recente Orthofoto-opname uit 2020 (bron: Geopunt / DOV).

1.2.3 Archeologische situering

De archeologische situering van het projectgebied en haar omgeving is gebaseerd op een consultatie van het Centraal Archeologisch Inventaris op het Geoportaal² en de Inventaris³ van Onroerend Erfgoed:

De CAI vermeldt geen archeologische waarnemingen binnen het projectgebied of aangrenzende aan het projectgebied. Voor het omliggende gebied werden nog diverse archeologische waarnemingen opgenomen in de inventaris (Figuur 25).

CAI-ID210828 betreft een mechanische prospectie (ID 210828) en daaropvolgende opgravingen (ID 211449). Hierbij kwamen sporen van een middeleeuwse hoeve en bijhorende zandwinningskuilen, een laatmiddeleeuwse site met walgracht en een volmiddeleeuwse landindeling aan het licht (Bot 2013; Demoen et al. 2016). In een volgende fase van de ontwikkeling werd een aangrenzend perceel onderzocht door middel van een proefsleuvenonderzoek (Laloo, Vergauwe 2018).

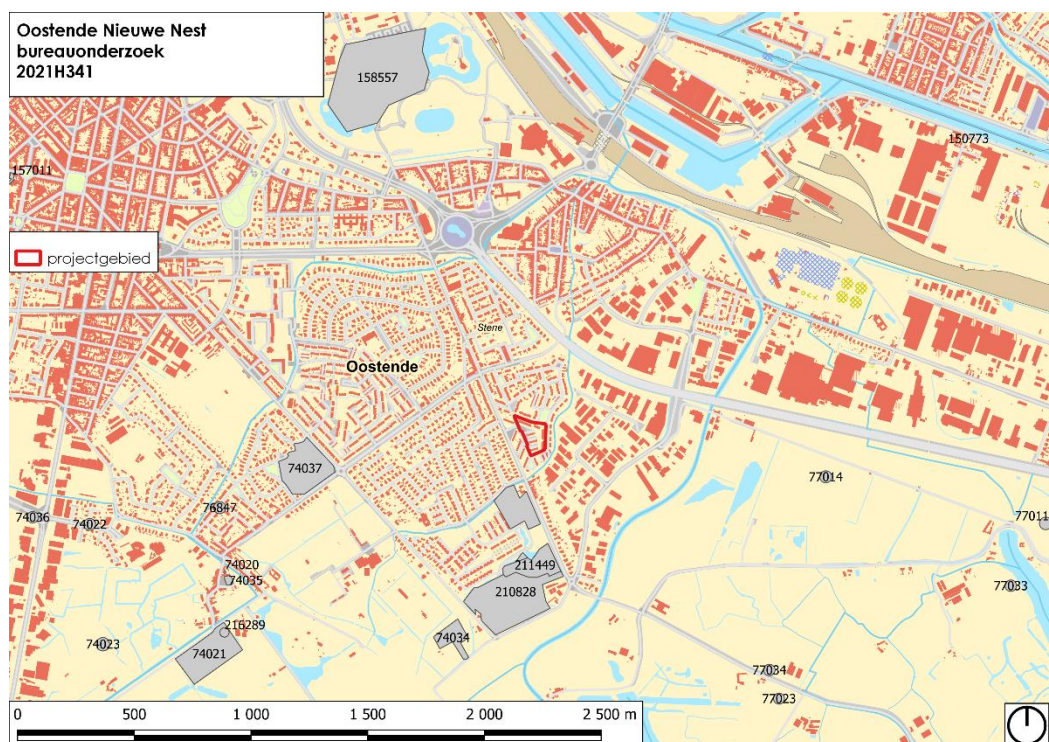
In de omgeving van de dorpskern van Stene werden diverse archeologische waarnemingen gedaan. ID 74037 verwijst naar een werfcontrole ter hoogte van de Sint-Clarahoeve die sporen van het vroeg 17de-eeuws fort Sint-Clara aan het licht bracht. Langs de brugstraat werden tijdens een werfcontrole dan weer loopgraven uit WOI aangetroffen. ID 74035 en ID 74034 verwijzen naar de

² <https://geo.onroenderfgoed.be/#zoom=9&lat=6639473.15&lon=462444.02>

³ <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>

(bouw)historische studie van respectievelijk de middeleeuwse Parochiekerk Sint-Anna en de 18de-eeuwse Hove 'De Lange Schuur'. Langs de Schorredijk werden dan weer concentraties middeleeuwse en Romeins aardewerk aangetroffen tijdens een veldprospectie (ID 74021).

Ook de omgeving van Zandvoorde werd uitgebreid geprospecteerd. Tijdens veldprospectie in het kader van het natuur-inrichtingsproject 'Oostends Krekengebied' werden vondstconcentraties aangetroffen uit de Romeinse tijd (ID en de vroege middeleeuwen (ID 77014; 77023), de volle middeleeuwen (ID 77023; 77011) en de late middeleeuwen (ID 77034; 77033) (De Decker & Himpe 2002). Ten noordoosten van Zandvoorde tenslotte werd bij grootschalige opgravingswerken in functie van de uitbreiding van bedrijventerrein Plassendale nederzettingssporen aangetroffen uit de Romeinse periode en de middeleeuwen (ID 157975; 157976; 157977; 157978; 157979; 157980; 157981; 157982) (Hollevoet 1999).

Figuur 25: Archeologische elementen uit het Centraal Archeologisch Inventaris uit de directe omgeving van het projectgebied (bron: agentschap Onroerend Erfgoed).

De Inventaris Onroerend Erfgoed geeft voor Oostende, deelgemeente Stene 47 erfgoedobjecten weer. Naast het landschappelijk geheel 'Oostends Krekengebied met Sluiskreek, Zoutekreek en Grote Keignaertkreek' gaat het uitsluitend om bouwkundige elementen waar jonge oorsprong, die bijgevolg weinig relevant zijn in het kader van het archeologisch vooronderzoek.

Daarnaast komen in deze inventaris 50 aanduidingsobjecten uit Oostende, deelgemeente Stene voor. Het gaat in alle gevallen om Vastgesteld Bouwkundig Erfgoed of een Beschermd monument.

De inventaris levert voor Oostende ook 3 waarnemingen (of archeologische elementen). Het gaat om archeologische waarnemingen uit de ruimere omgeving in Oostende die onderdeel vormen van het CAI.

1.2.4 *Interpretatie – datering onderzoeksgebied*

Binnen het projectgebied zelf werd vooralsnog geen onderzoek gevoerd. [Recente] bodemingrepen in de ruimere omgeving van Stene en Oostende leverden wel aanwijzingen voor menselijke activiteit uit zowel Romeinse als middeleeuwse perioden. Gegeven de landschaps- en menselijke historie van de regio, is dit niet verwonderlijk. In deze regio is een duidelijk fasering in de bodemkundige opbouw daterend uit de historische periode. Door de bewuste historische inundaties van het gebied rond Oostende in 1604 werd dit gebied opnieuw blootgesteld aan het mariene afzettingmilieu. Bijgevolg werd in de loop van de 17de en 18de eeuw een nieuw kleipakket afgezet op de oudere bodem. Op deze manier kunnen eventueel aanwezige middeleeuwse of oudere sites bewaard gebleven zijn op een dieper niveau (ca. 100 cm) en kunnen eventuele aanwezige vindplaatsen vanaf de 17de eeuw zich onder de huidige top bevinden. Dit betekent hoegenaamd niet dat ook binnen het huidige plangebied archeologische grondsporen te verwachten zijn.

Minstens vanaf de 17de eeuw valt het projectgebied binnen een ruraal gebied dat in de 2de helft van de 20ste eeuw (na de Tweede Wereldoorlog) snel ontwikkeld naar een residentiële context als de suburbane rand rond Oostende. Op basis van de orthofotomosaïeken die vanaf de 2de helft van de 20ste eeuw beschikbaar zijn is in 1971 is de huidige wijk binnen het projectgebied reeds gebouwd.

1.2.5 *Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed*

1.2.5.1 Gemotiveerde tekstuele verwachting

Uit de bureaustudie waarin de huidige kennis omtrent de regionale en lokale landschappelijke, geologische, geomorfologische, bodemkundige en culturele contexten werd geschetst, komt naar voor dat het projectgebied zich bevindt in Stene, aan de zuidelijke rand van de historische stadskern van Oostende. Het projectgebied maakt deel uit van de kustpolders rond de deelgemeente Stene. De bodem is opgebouwd uit hoofdzakelijk Holocene afzettingen met een duidelijk fasering in de top die zich laat dateren in de 17de en 18de eeuw. Vindplaatsen vanaf deze periode zullen zich situeren onder de huidige top, oudere vindplaatsen zullen zich dieper situeren (ca. 100 cm diepte op basis van de Bodemkaart van België), onder de afzettingen van de historische inpolderingen rond Oostende.

Vanaf de 17de eeuw valt het projectgebied binnen een ruraal gebied dat in de 2de helft van de 20ste eeuw snel wordt ontwikkeld tot een residentiële rand rond Oostende. In 1971 is de huidige wijk binnen het projectgebied al gebouwd. De ontwikkeling van het gebied naar zijn huidige vorm situeert zich in de tweede helft van de 20ste eeuw. Het gebied ontwikkelt zich naar een meer residentiële context waarbij ook huidige woonwijk wordt gebouwd.

De geplande ingrepen omvatten hier enkel de sloop van de gebouwen en verhardingen langs de Mees-, Specht- en Sperwerstraat. Bijgevolg zullen de ingrepen niet dieper reiken dan de huidige funderingen of bestaande verstoringen in de bodem. Zelf mits de hantering van enige marge kan dus worden gesteld dat de bedreiging van het bodembestand bijzonder klein is. De nieuwe verstoringen situeren zich hoofdzakelijk tot volledig in het reeds verstoorde deel van de bodem. **Bijgevolg wordt geen verder archeologisch vooronderzoek geadviseerd.**

Dit advies is enkel van toepassing op deze specifieke ingrepen, met name de sloop van de bestaande bebouwing. Voor toekomstige ingrepen na deze sloop moet de afweging voor de noodzaak van archeologisch onderzoek opnieuw worden gemaakt.

1.2.5.2 Zones waar geen erfgoed aanwezig is of verwacht wordt

Het projectgebied ligt niet in een zone waar geen archeologisch erfgoed meer verwacht wordt. Ook op basis van de resultaten van de bureaustudie kunnen vooralsnog geen zones afgebakend worden waar geen archeologisch erfgoed (meer) aanwezig is of verwacht kan worden.

1.2.5.3 Zones waar archeologisch erfgoed vastgesteld is of verwacht wordt

Zoals eerder vermeld, heeft in het onderzochte gebied nog geen geregistreerd archeologisch onderzoek plaatsgevonden en zijn evenmin archeologische vindplaatsen gekend.

BIBLIOGRAFIE

Literatuur:

Bot B. 2013, *Archeologische prospectie Oostende Stuiverstraat* (prov. West-Vlaanderen). (Monument Vandekerckhove rapport 2013/33), Ingelmunster.

De Decker S. & Himpe K., 2002, *Archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek in het kader van het natuurinrichtingsproject "Oostends Krekengebied"*, in opdracht van Vlaamse Landsmaatschappij en AMINAL, Afdeling Natuur (Belconsulting).

Demoen D., Vanden Borre J., Krekelbergh N., Van Remoorter O., Claus A. 2016: *Archeologische opgraving Oostende- Stuiverstraat*, BAAC Vlaanderen Rapport 166, Gent.

De Smedt H. 1978, *Stene, een dorp in de stad*, Oostende.

Hollevoet Y. 1999, *Archeologisch onderzoek op de toekomstige industrieterreinen Plassendale II & III te Oostende-Zandvoorde* (ongepubliceerd rapport).

Laloo, P., Vergauwe, R., 2018, *Proefsleuvenonderzoek Oostende Baanhof - fase 2*, nota, Verslag van Resultaten,, Gent.

Verhulst A. 1995, *Landschap en Landbouw in Middeleeuws Vlaanderen*, Brussel.

Collecties:

Kaartmateriaal:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, Graaf de Ferraris [1771-1778] kaartblad 58
- Topografische kaart van Vandermaelen [1846 – 1854]
- Topografische kaart van Popp [1805-1879]
- Topografische kaart van België, 1: 40000, kaartblad 12, Militair Cartografisch Instituut [1860] (geraadpleegd op 2/09/2021, www.cartesius.be)
- Topografische kaart van België, 1: 40000, kaartblad 12, Militair Cartografisch Instituut [1883] (geraadpleegd op 2/09/2021, www.cartesius.be)
- Topografische kaart van België, 1: 40000, kaartblad 12, Militair Cartografisch Instituut [1911] (geraadpleegd op 2/09/2021, www.cartesius.be)
- Geomorfologische Kaart van België, Kaartblad Oostende, De Moor G., Mostaert F., Libeer L., Moerdijk H. & Van Den Abeele V., 1993.
- Quartairgeologische profieltypekaart van België, kaartblad 12 Oostende
- Bodemkaart van België

Digitale bronnen :

- www.geopunt.be

- <https://dov.vlaanderen.be>
- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>
- <https://cartesius.be>

BIJLAGE

Figurenlijst:

Figuur 1: Het projectgebied in bredere omgeving ten opzichte van de Grootchalig ReferentieBestand (bron: Geopunt).....	2
Figuur 2: Het projectgebied ten opzichte van de Grootchalig ReferentieBestand (bron: Geopunt).	2
Figuur 3: Het projectgebied in bredere omgeving ten opzichte van de meest recente orthofoto, middenschalige winteropname 2020 (bron: Geopunt).	3
Figuur 4: Het projectgebied ten opzichte van de meest recente orthofoto, middenschalige winteropname 2020 (bron: Geopunt).....	3
Figuur 5: Situering van de geplande sloop- en rooiwerken binnen het projectgebied, ten opzichte van de meest recente orthofotomozaïek, middenschalige winteropname 2020 (bron: Geopunt).	4
Figuur 6: Situatieplan van de huidige bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).....	5
Figuur 7: Situatieplan na de geplande sloopwerken (Bron: opdrachtgever).	5
Figuur 8: Doorsnede van het terrein in de huidige bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).....	6
Figuur 9: Doorsnede van het terrein na de geplande sloopwerken (Bron: opdrachtgever).....	6
Figuur 10: Het projectgebied ten opzichte van de Samengestelde Quartairtypeprofielkaart (1/50.000) (bron: Geopunt / DOV).	9
Figuur 11: Het projectgebied ten opzichte van de geomorfologische kaart (De Moor et al. 1993).	10
Figuur 12: Het projectgebied ten opzichte van de Digitale Bodemkaart van het Vlaams Gewest (1/20.000) (bron: Geopunt / DOV).	11
Figuur 13: Topografie van de bredere omgeving van het projectgebied o.b.v. het DHMVII (bron: Geopunt / agentschap Informatie Vlaanderen).	12
Figuur 14: Topografie van het projectgebied o.b.v. het DHMVII met aanduiding van twee hoogteprofielen (bron: Geopunt / agentschap Informatie Vlaanderen).....	12
Figuur 15: Beide hoogteprofielen van het projectgebied, boven: van zuid naar noord, onder: van west naar oost, o.b.v. het DHMVII (bron: Geopunt / agentschap Informatie Vlaanderen).....	13
Figuur 16: Het projectgebied op de Ferraris-kaart (1777) (bron: Geopunt / A-IV).....	14
Figuur 17: Het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) (bron: Geopunt / A-IV).	15
Figuur 18: Het projectgebied op de Vandermaelen-kaart (1846-1854) (bron: Geopunt / A-IV).	16
Figuur 19: Het projectgebied op de Popp-kaart (1842-1879) (bron: Geopunt / A-IV)...17	
Figuur 20: Het projectgebied op een Orthofoto-opname uit 1971 (bron: Geopunt / DOV).	18
Figuur 21: Het projectgebied op een Orthofoto-opname uit 1979-1990 (bron: Geopunt / DOV).....	18
Figuur 22: Het projectgebied op een Orthofoto-opname uit 2000-2003 (bron: Geopunt / DOV).....	19
Figuur 23: Het projectgebied op een Orthofoto-opname uit 2008-2011 (bron: Geopunt / DOV).....	19

Figuur 24: Het projectgebied op de meest recente Orthofoto-opname uit 2020 (bron: Geopunt / DOV).....	20
Figuur 25: Archeologische elementen uit het Centraal Archeologisch Inventaris uit de directe omgeving van het projectgebied (bron: agentschap Onroerend Erfgoed)...	21

